

Medicinhaverne i Tranekær

Nyhedsbrev : Juli 2014

Sommer Nyhedsbrev 2014 .

Det er skøn tid vi går i møde og dejligt er det at færdes i Medicinhaverne i Tranekær. Der er grøde og aktivitet på alle måder.

Der er kommet over 250.000 kr. fondsmidler ind i dette år, mod kun 15.000 kr. i 2013. Udviklingen af Medicinhaverne er primært baseret på indkomne fondsmidler. Nu kan vi anlægge flere stier og Have 4. (Haven for neuro- og bevægeapparatet) takket være midler fra "Energi-Fyn" og "Fonden Plan Danmark", og Haven for stofskifte og fordøjelse kan gøres færdig. En flot ny hvid pavillon er rejst lige ved indgangen (Midler fra Velux Fonden), så skulle der komme en byge er man hurtig i læ!

Flere frivillige har meldt sig til Havegruppen, så nu er vi oppe på 17-18 stykker, som alle bidrager på forskellig vis. Hver tirsdag mødes den aktive Havegruppe og knokler i og for Medicinhaverne. Der er altid en god positiv stemning i Havegruppen, så man også socialt får noget med sig. Havegruppen har også organiseret et lille plantesalg lige før indgangen.

Der er i sommerens løb flere grupper som har bestilt rundvisning i Medicinhaverne, hertil kommer mere faste besøgsdage, se www.Medicinhaverne.dk, dagspressen eller spørg os. Et meget velbesøgt pødekursus i det tidlige forår var med til at sætte fokus på emner i relation til Medicinhaverne. Det bliver fulgt op med beskæringskurser til næste forår.

Den 25. maj havde vi besøg af Anemette Olesen, som delte ud af sin store viden om vores planter. Samtidig havde vi plantemarked. Det var strålende solskinsvejr og mange havde fundet vej til arrangementet. Vi håber at plantemarkedet kan blive en årligt tilbagevendende tradition.

Medlemmer er meget vigtige for Medicinhaverne, både i antal, men også at man interesserer sig for hvad der foregår. Derfor besøg Medicinhaverne, tage venner og familie med. Kom gerne med ideer og forslag til hvad der kan gøres endnu bedre.

Andet sted i Nyhedsbrevene kan man læse om de kommende udflugter og aktiviteter.

Jo der sker meget i og omkring Medicinhaverne.

Bjarne Møller Petersen
Formand

AKTIVITETER

Udflugt for medlemmer til De Japanske Haver ved Broby.

I år går udflugten til De Japanske Haver, Vøjstrupvej 43, 5672 Broby. Søndag den 17. august.

Entré til haverne, japansk buffet og foredrag koster 215 kr. pr. deltager. Derudover kommer penge til chaufføren i bilen og eventuelle drikkevarer til spisningen.

Se www.dejapanskehaver.dk

Rundvisninger.

Onsdag d. 2., 9., 16., 23. og 30. juli 2014 kl. 15.00 - 16.30 (ca)

Onsdag d. 6., 13., 20. og 27. august 2014 kl. 15.00 - 16.30 (ca)

Omvisning: Medicinplanter af i dag og gamle medicinplanter. Botofte Strandvej 5953 Tranekær

Med start i ÅndedrætsHAVENS aromatiske planter er der omvisning i de tre Medicinhaver á 800m². De er fyldt med

planter, som bruges i moderne medicin eller har været brugt i folkelig plantemedicin. Gå også på opdagelse mellem de ca 200 træer med medicinsk betydning. Omviser: Gunvor Rosell.

Pris 40 kr.

Mandag d. 7., 14., 21. og 28. juli 2014 kl. 17.00 - 19.00
Rundvisning med FruGrøn i Medicinhaverne i Tranekær
Hvordan kan planter være med til at øge sundhed og undgå sygdomme. Hvilke planter og stoffer kan forbedre vores immunforsvar? Er der planter, der giver energi psykisk og fysisk? Hvilke planter skal jeg spise, hvis jeg har ondt i halsen?

Vi ser, snuser og smager på planterne og får fiduser til, hvorledes de nemt kan dyrkes i egen have, så man ikke behøver at købe dem i som dyre piller.

Efter rundvisningen er der arrangeret et aftenmåltid på Tranekær kro, hvor menuen indeholder lokale og vilde råvarer og selvfølgelig nogle af de urter, der har været omtalt i rundvisningen.

Pris 40 kr

Signaturlæren

Signaturlæren er en opfattelse af, at planternes udseende viser, hvilke sygdomme de kan kurere. Også dyr og mineraler kan bære et tegn, en signatur, som viste hvilket organ eller sygdom, de kan virke på.

I slutningen af 1500-tallet blev signaturlæren ret udbredt i Europa, og den kendes endnu visse steder. Det har til tider katastrofale følger, fordi dyr og planter næsten bliver udryddet. I Sydøst-Asien anvender man således pulveriseret horn fra næsehorn som afrodisiakum, fordi næsehorns horn har lighed med et erigeret mandligt lem.

Signaturlæren er sandsynligvis meget gammel, men blev sat i system af den tyske helgen Hildegard fra Bingen (1098–1179). Middelalderens lægekyndige overtog signaturlæren, blandt andet fordi den gav mulighed for at praktisere medicin uden at blive uvenner med kirken, fordi det var Guds mening, at planter skulle bruges medicinsk. Plantens udseende viste, hvad planten kunne bruges til.

Den schweiziske læge Theophrastus Paracelsus (1493–1541) tog tråden op, men inddrog også alkymi, astrologi og okkultisme. Paracelsus mente, at alle planter havde en guddommelig bestemmelse mod sygdomme, og at sygdomme burde inddeles efter de midler, som helbredte dem. Han lagde stor vægt på nøjagtig dosering og skal have sagt: "Det afhænger kun af dosis, om en gift er giftig eller ej".

I Danmark blev signaturlæren især udviklet sidst i 1500-tallet af kemikeren og lægen Peder Sørensen, som blev internationalt kendt under navnet Petrus Severinus. Han dannede ligefrem en medicinsk skole kaldet "Severinian-skolen".

Eksempler på planternes virkning ifølge signaturlæren:

Hulrodet lærkespore, *Corydalis cava*, mente man havde virkning på livmoderen på grund af sin hule rod. Det er i nutiden påvist, at den hjælper mod ufrivillig skælven og manglende koordination af bevægelser.

Hvidpletet lungeurt, *Pulmonaria officinalis*, blev anvendt mod lungesygdomme, fordi de plettede blade minder om lungevæv. Planten benyttes den dag i dag til behandling af lidelser i luftvejene på grund af sit store slimindhold..

Vorterod, *Ranunculus ficaria*. For tilhængere af signaturlæren havde rodknoldene stor lighed med hæmoroïder. De overjordiske skud bruges også i dag i urtemedicin i form af salve eller stikpiller til behandling af hæmoroïder.

Burre, *Arctium lappa*. De uldhårede blomsterkurve blev brugt mod hårtab. I dag bruges den i vestlig og kinesisk medicin som en af de vigtigste afgiften-de lægeplanter.

Orkidé. Navnet stammer fra det græske ord for testikler og hentyder til formen på orkideens rodknolde. Orkidé var derfor fremmede for frugtbarheden, men det gjaldt kun de unge, lyse knolde. De gamle, rynkede knolde havde den modsatte virkning! I det store håndillustrerede pragtværk *Gottorfer Codex* (fra tiden omkring 1650) med alle planter i Gottorps haveanlæg, er flere orkideer afbildet med små "glade" mænd.

Blå anemone, *Anemone hepatica* eller *Hepatica nobilis*, blev tidligere anvendt mod leversygdomme, fordi bladernes form har lighed med en lever, som er trelappede og rødlig på undersiden.

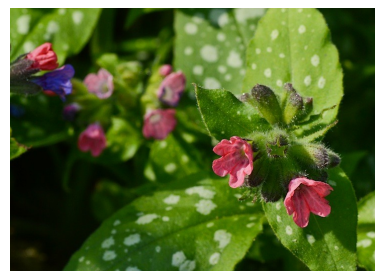
Hjertensfryd har hjerteformede blade og blev derfor brugt i hjertemedicin.

Almindelig milturt, (*Chrysosplénium alterniflorum*) har blade, hvis form skulle have samme form som milten.

HR

Hildegard af Bingen

Hvidpletet lungeurt

Blå anemone

Hjertensfryd

Almindelig milturt

Ginkgo biloba - i fortid og nutid

Ginkgo biloba er formentlig den plante der uændret har eksisteret længst på jorden. Fossile aftryk viser at træet eksisterede for 230 millioner år siden, det vil sige før dinosaurerne, som levede på jorden for ca. 200 millioner år siden. Charles Darwin kaldte træet et levende fossil.

Ginkgo biloba fandtes i Europa og Nordamerika før sidste istid og der er således fundet 125 millioner gamle forsteninger af planten på Bornholm.

Træet vokser i dag vildt i de fugtige blandingskove langs floderne i det centrale Kina samt enkelte steder i Japan.

Ginkgo biloba

Ginkgo træet anses i Østen for at være et helligt træ, hvorfor det også kendes under navnet Tempeltræ og ofte vokser ved de buddhistiske templer. Træet angives at kunne blive over 3000 år gammel.

I 1730 blev det første tempeltræ importeret fra Asien til Europa. Dette træ kan stadig ses i Utrechts Botaniske Have. Den tyske digter Goethe var en stor beundrer af træet og har således skrevet et hyldest digt til tempeltræet.

Da atombomben blev kastet over Hiroshima og alt blev jævnet med jorden i flere kilometers omkreds bortset fra et tempeltræ der stod i en tempelgård en kilometer fra bombens nedslagssted. Træet lever stadig og vokser videre i det genopbyggede tempel.

Hiroshima 1945: Ginkgo biloba træet efter atombomben

Frø og udtræk af Ginkgo træets blade har i over 3000 år været brugt i traditionel kinesisk medicin til at styrke hjerte-kredsløb og modvirke depression, træthed, synsforstyrrelser og hovedpine. Forskning i 1960'erne viste at udtræk af bladene øgede blodforsyningen til hjernen og angiveligt styrkede hukommelsen og koncentrationsevnen samt lindrede demens. Der høstes nu årligt ca. 8 tons Ginkgo Biloba blade og Ginkgo Biloba præparater er i dag det mest solgte naturmedicinske produkt.

Ny forskning har vist at bladene indeholder en gruppe af stoffer der går under fællesbetegnelsen terpen trilactoner (bilobalider og ginkgolider). Disse stoffer findes ingen andre steder i planteriget. Ved hjælp af radioaktiv mærkning har det vist sig at stofferne trænger ind i hjernen og især koncentrerer sig i hypothalamus og hippocampus. Hypothalamus er et område lige over hypofysen og har betydning for den overordnede regulering af hormonbalancen og hippocampus er en del af storhjernens og har betydning for hukommelsen. Den nyeste forskning tyder ikke på at Ginkgo Biloba forebygger demens men at den kan forsinke den videre udvikling af en allerede opstået demens (Alzheimers sygdom).

Da Ginkgo Biloba kan forstærke virkningen af blodfortyndende medicin fraråder Lægemiddelstyrelsen at indtage Ginkgo Biloba præparater i ugerne op til en operation.

ODP

Shukkeien; Ginkgo

Hiroshima i dag: Det samme Ginkgo biloba træ